

Hoe verzorg je de bodem

Bodemleven: rundermest

Een goede verzorging van het bodemleven is belangrijk. Het bodemleven moet gevoed worden. Dat kan met vaste rundermest. Dat is het allerbeste; en bijna overal wel te krijgen. Eventueel haal je het zelf op bij een biodynamische boer. Indien niet voorradig, dan is een zelfgemaakte wat rijkere compost ook heel mooi. Mest of compost zijn mede belangrijk omdat de meeste moestuingewassen weinig organisch materiaal achterlaten.

Beworteling: groenbemesters (rogge)

Zorg dat er tijdens het jaar weinig of nooit kale grond is en vooral in de winter moet de grond bedekt zijn met groenbemesters. Het belangrijkste bij groenbemesters is een goede beworteling. Rogge is dan de kampioen.

In het voorjaar is het iedere keer weer verbazend hoe veel wortels rogge vormt en daardoor een prachtige bodemstructuur achterlaat. Rogge kan wel sommige schadelijke taaltjes stimuleren maar bij een vruchtbare bodem valt dat erg mee. Neem eventueel Japanse haver. Zaai ook eens een mengsel groenbemesters en kijk wat bij jou het beste groeit, maar vooral de meeste wortels vormt.

Bodemstructuur: bodembewerking

Spitten is bijna altijd de beste bewerking. Dat hoeft helemaal geen zware klus te zijn. Wanneer er fysieke beperkingen zijn neem dan geen grote kluiten maar dunnere schijfjes op de spade en doe regelmatig een kleine oppervlakte. De laag tussen 20 en 40 cm moet ook los zijn. Dus niet zoals bij het voorbeeld van de sla hiernaast alleen maar

scherpblokkige elementen. Je kunt in de voor bij het spitten de laag tussen 20 en 40 cm wat loswrikken. Bij weinig organische stof in deze laag proberen wat oude compost in de laag te krijgen. Dubbeldiep spitten waarbij de bovenlaag boven blijft is ook een mogelijkheid. Wel bewerkelijker, maar vaak loont het. Let op: nooit de bovenlaag naar beneden spitten en de onderlaag naar boven!

Niet spitten – niet-kerende grondbewerking staat in de aandacht. Toch is heel vaak verdichting van de bouwvoor en de laag eronder een probleem. Bij niet-kerende grondbewerking bouw je ook niet meer organische stof op. Wil je niet spitten let dan goed op dat de laag tussen 5 tot 40 cm diepte niet verdicht raakt. Loswrikken kan dan helpen. ^{AP}

Tekst: Jan Bokhorst

goed?

Beoordeel zelf je bodem!

We gaan een kleine kuil graven bij een plant die al wat langer in de grond staat, hier een doorgeschoten slakrop, maar op zich is iedere plant geschikt. We beoordelen de beworteling en de bodemstructuur.

1 Graaf een kuiltje naast de plant en steek de plant rondom af.

2 Steek de kluit uit op 20 cm diepte.

3 Beworteling: maak aan de onderkant van de kluit met een mes de grond wat los: veel wortels op 20 cm diepte.

4 Structuur: kruimels en afgerond blokkige kluitjes waar wortels doorheen groeien. Dat is het mooiste.

5 Steek nu op 40 cm diepte een kluit aan de zijkanten af.

6 Ook onderin afsteken en de kluit er uit halen

7 Beworteling: dikkere en kronkeligere wortels met minder zijwortels: meer moeite om de grond in te komen.

8 Structuur: hoekige, scherp-blokkige kluiten waar de wortels alleen langs maar niet in konden groeien.

Dus: In de bovenste 20 cm is er een prachtige bodem. Van 20 tot 40 cm wel wat wortels, maar de bodem is toch te veel verdicht.

Kijk naar bodemleven, beworteling en structuur

Bodemleven Het bodemleven is buitengewoon divers en de meeste organismen zijn niet zichtbaar. Regenwormen zijn onmisbaar en wel goed zichtbaar. Het mooiste is als de volgende soorten regenwormen aanwezig zijn:

De **rode worm**, alleen aan bovenkant rood, leeft bovenin de grond en eet ook strooisel dat op de grond ligt.

De **grauwe worm** (grijs of lichtrood aan boven- en onderzijde) eet zich door de grond en maakt daardoor een mooie structuur.

De **grote worm** (aan de bovenkant rood en een platte staart) maakt diepe gangen naar beneden.

Beworteling

Niet zo...

Maar zo...

Structuur

Een scherpblokkig element waar wortels niet in kunnen.

Een afgerond blokkig element, doorwortelbaar.

Kruidels die ook doorwortelbaar zijn.

Moe Bo

Op het gebied van biologisch(-dynamisch) moestuinieren zijn een heel aantal mooie en goede boeken, cursussen en lezingen op de markt: voor elk wat wils! Het is vaak een kwestie van smaak welk boek of welke cursus het beste bij je past, dus er is er niet één die 'de beste' is. Kijk zelf wat jou aanspreekt, en wissel vooral ook uit met anderen over je ervaringen, tegenslagen en successen.